S kisikom drugače

Letos je dobil Klinični center poseben rezervoar za tekoči kisik, ki ga je osrednji slovenski zdravstveni ustanovi odstopila v uporabo Tovarna dušika Ruše. Hkrati bo omenjena tovarna tudi odslej dobavljala zadostne količine utekočinjenega kisika za potrebe Kliničnega centra.

Tako je Klinični center prva bolnišnica ne samo v naši republiki temveč v Jugoslaviji, ki je prešla z dokaj nerodnega, nevarnega in ne nazadnje neekonomičnega obratovanja z jeklenkami, na sodobno poslovanje s tekočim kisikom. Čeprav so v Kliničnem centru že pred leti pripravili program o postavitvi posebne uplinjevalne postaje, so morali zaradi previsoke investicije idejo opustiti in začeti razmišljati o novi varianti za utekočinjenje kisika.

Novi rezervoar ruške tovarne ima prostornino 7400 litrov, v njem pa je kisik uskladiščen pri temperaturi —183 stopinj Celzija. Tekoči kisik prehaja v izparilniku v plin in ga takega v Kliničnem centru po internem omrežju dovajajo do bolnikov. Enkratno polnjenje rezervoarja zadošča za sedemdnevno normalno obratovanje centra. Rezervoar pa ima pred klasičnim načinom uskladiščenja kisika še to prednost, da se prostor za skladiščenje z uporabo tekočega kisika zmanjša za 867-krat.

Glede na veliko porabo tekočega kisika v Kliničnem centru že razmišljajo o nabavi še enega rezervoarja, ki bo večji od ruškega in bo zadoščal za potrebe vseh klinik. Za novo pridobitev v osrednji slovenski zdravstveni ustanovi imajo nemalo zaslug delavci TOZD Tehnične službe, ki so znali z minimalnimi sredstvi omogočiti sodobno skladiščenje tekočega kisika in slednjič stopiti v korak z najnovejšimi dosežki tehnike na tem področju.

I. V.

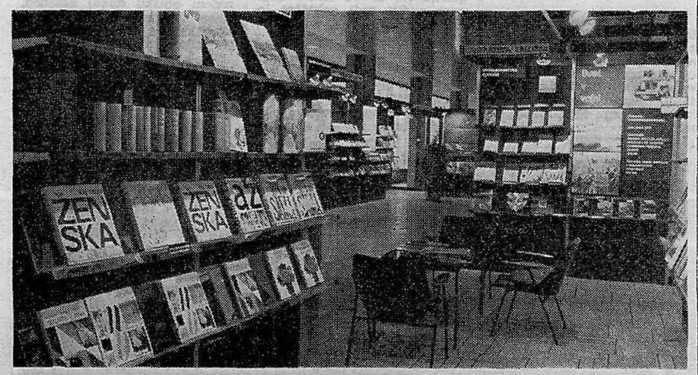

Na pot številnim nalogam

Leta 1965 sta se združili Cankarjeva založba in Slovenski knjižni zavod v sedanje založniško podjetje Cankarjeva založba. Sedanji kolektiv je organiziran v TOZD Založništvo in TOZD Trgovina ter skupne službe.

»V zadnjem desetletju poslujemo uspešno, posebej zaradi vzdrževanja ugodnega ravnovesja med rentabilno in deficitarno literaturo. Dogaja se, da imamo tudi do 300.000 dinarjev izgube letno s prodaje domače leposlovne literature ter s tisto literaturo, ki se tiska v nizkih nakladah. Te izgube pa uspešno krijemo z dobičkom od prodaje leksikonov, slovarjev in zbirke Nobelovcic, je dejal direktor založbe, Miloš Mikeln.

O pomembnih nalogah samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij smo se pogovarjali s sekretarjem osnovne organizacije ZK Kazimirjem Rapošo, Barbaro Knez, predsednico sindikalne konference ter Marjeto Vörös, predsednico delavskega sveta.

Po njihovih besedah se bodo delavci Cankarjeve založbe še naprej zavzemali za nagrajevanje enot po rezultatih dela. Že v lanskem letu so zvišali razpon med najnižjim in najvišjim osebnim dohodkom v podjetju s 3,5 na 4. S tem so dosegli boljše nagrajevanje kvalificiranih kadrov, ker so tudi sami zainteresirani za čim višjo izobrazbo svojih delavcev. Po neuspeli pobudi njihove OO ZK nekaterim slovenskim založniškim podjetjem, leta 1973, za integracijo, so pristopili k akcijam za združevanje dela in sredstev na posameznih področjih (sporazum slovenskega založništva o usklajenem programiranju založništva in sporazum o izdajanju žepne knjige, akcija za postavitev skupnega skladišča, ekspedita itd.) Na tem področju bodo še naprej delali.

V letošnjem in prihodnjem letu načrtujejo velik korak naprej na področju izboljšanja tehnologije in organizacije dela. Dokončno bodo prešli na računalniško obračunavanje v založništvu ter sodobnejšo tehnologijo skladiščenja, opreme in prevoza. Ne glede na to, da so z 220 zaposlenimi delavci majhen kolektiv, in da večji del informacij hitro kroži od delavca do delavca, so svojo pozornost posvetili tudi vsebinskemu izboljšanju obveščanja. Tako v prvi številki njihovega Poročevalca zasledimo naslednje: »Družbenopolitične organizacije v Cankarjevi založbi so dale v mesecu novembru pobudo za akcijo, s katero bi naš dosedanji bilten, ki je izhajal v zadnjem času zelo neredno, zamenjali z novim glasilom našega kolektiva. Časopis bi naj bil pestrejši, zanimivejši, predvsem pa bolj pogost kot njegov predhodnik.

Izhajal naj bi trikrat ali štirikrat na leto. O čem naj bi v njem pisali? O vsem. O vsem, kar se dogaja v našem kolektivu. O uspehih pri delu, o načrtih in programih, o delu samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, športu in rekreaciji, pa tudi o neuspehih, nedisciplini in še o marsičem. Prostora bo dovolj tudi za dogajanja v širšem prostoru, v naši družbi, ki vplivajo na delo organizacije združenega dela. In kdo naj bi pisal v časopis?

Vsi. Le tako bo časopis res naš.«

V trenutku, ko več kot 500 slovenskih glasil združenega dela išče svojo pot do kvalitetne vsebinske zasnove in močnega vira obveščanja delavcev, je ta pobuda zelo dobrodošla. Že prva številka Poročevalca jasno dokazuje, da se delavci Cankarjeve založbe ne bodo zadovoljili s samo 3—4 izdajami letno. Množica informacij, ki se nenehno preliva v kolektiv in iz njega bo verjetno nalagala, že zaradi njihove aktualnosti, vsaj mesečno izdajo.

Milena Car-Drlje

Ocena gospodarskih gibanj

Komite mestne konference ZKS Ljubljana je ocenjeval rezultate lanskoletnih gospodarskih gibanj in uresničevanje stabilizacije. Namestnik sekretarja komiteja MK ZKS Ljubljana tovariš Slavko Korbar je v uvodnem poročilu poudaril dosežene pomembne uspehe, ki se odražajo predvsem v umirjanju cen, zboljšanju plačilne bilance in večanju likvidnosti gospodarstva. Še vedno pa nas spremljata nizka stopnja gospodarske rasti in slaba storilnost, ki zmanjšujeta akumulativnost organizacije združenega dela, obenem pa se skupna poraba čezmerno povečuje. Prvi meseci letošnjega leta sicer kažejo določeno težnjo po dinamičnejši rasti gospodarstva, vendar je potrebno, da ostaja dolgoročni značaj stabilizacije še vedno v središču pozornosti vseh dejavnikov v gospodarskih in negospodarskih dejavnostih. Stabilizacijska gibanja, ki dejansko predstavljajo pogoj za uspešnejše gospodarjenje, pa morajo temeljiti na ustavni preobrazbi, sicer bomo še vedno gasili in ne gradili kot to od nas zahtevajo novi družbenoekonomski odnosi.

Ljubljanske občine in skupščina mesta so v preteklem letu sprejele srednjeročne načrte razvoja, ki pa jih morajo temeljito preveriti, ugotavljati njihovo izvrševanje in po potrebi tudi dopolniti oz. popraviti. Pri tem mora biti osnovno merilo zagotavljanje hitrejšega razvoja in preoblikovanje ljubljanske proizvodne baze.

Obširna razprava je opozorila, da moramo od aktivističnega tona razprave o družbenoekonomski preobrazbi preiti k bolj konkretni mobilizaciji delavcev za akcijo, za katero smo se dejansko že vsi odločili. Pripraviti je treba ustrezne strokovne predloge in preiti od besed k dejanjem.

»Na neugodna družbenoekonomska gibanja pa poleg težkih pogojev gospodarjenja vplivajo tudi različni subjektivni vzroki,« je v svoji diskusiji opozoril sekretar komiteja mestne konference ZKS, Vinko Hafner. Slaba delovna disciplina neizkoriščeni stroji, neučinkovita uporaba znanja in drugo, so osnovni subjektivni vzroki za velik del stagnacije proizvodnje. Tudi politika nagrajevanja, ki se je dejansko izkrivila, vpliva na slabšanje razmer v gospodarstvu in na prelivanje kadrov iz proizvodnih organizacij združenega dela v neproizvodno sfero.

Skupna in splošna poraba sta lani precej prehiteli rast družbenega proizvoda v Ljubljani, zato se je treba pospešeno vključiti v delo za dopolnitev srednjeročnih programov razvoja družbenih dejavnosti, vendar pa moramo upoštevati, da le-ti ne smejo preseči realnih možnosti gospodarstva, zagotoviti pa morajo svoj kreativni prispevek tudi pri reševanju vseh tistih vprašanj, ki tarejo gospodarstvo.

Komite mestne konference ZKS Ljubljana je sprejel tudi odločitev, da bo v prihodnjem mesecu obravnaval aktualne družbenoekonomske in samoupravne odnose v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti, ob polletju pa bo ponovno spregovoril o problematiki tekočih gospodarskih gibanj in uresničevanju stabilizacijskih prizadevanj v gospodarstvu in negospodarskih dejavnostih.

B. Č.

vprašanja in odgovori

Vprašanje:

Združujemo sredstva za izgradnjo dijaških domov; zanima nas, kako sredstva pritekajo in kako je s pričetkom gradnje? (vprašanje je postavila konferenca delegacij štev. 37)

Odgovor:

Družbeni dogovor o nalogah podpisnikov pri združevanju sredstev za gradnjo domov za učence in študente v obdobju 1976—1980 (objavljen v Ur. l. SRS št. 2/77) v 2. členu opredeljuje vire za izpolnitev programa izgradnje 23 domov, sprejetem v skupščini Izobraževalne skupnosti Slovenije, dne 26. 12. 1975.

Realizacija sredstev po posameznih virih, dne 1. 3. 1977, je naslednja:

— anuitete odpravljenega sklada SR Slovenije za zidanje stanovanjskih hiš:	28,212.400
— po družbenem dogovoru o razporejanju dohodka v letu 1976	146,512.234
— po zakonu 1976	109,340.317
— po samoupravnih sporazumih, sklenjenih v letu 1975	45,001.028
SKUPAJ:	328,974.979

V letu 1976 so se pričeli graditi naslednji domovi:

Dijaški dom Koper s kapaciteto 480 ležišč in investicijsko vsoto 52,800.000 din.

Dom zdravstvene šole Maribor s kapaciteto 480 ležišč in investicijsko vsoto 52,800.000.

Omenjeni domovi bodo predani svojemu namenu v avgustu 1977.

V letu 1977 bodo pričeli z gradnjo naslednjih domov:

Dom rudarskega šolskega centra Velenje s kapaciteto 480 ležišč in investicijsko vsoto 41,715.000.

Študentski dom Maribor s kapaciteto 307 ležišč in investicijsko vsoto 33,375.000.

Študentski dom Ljubljana s kapaciteto 250 ležišč in investicijsko vsoto 27,225.000.

V programu za leto 1977 je tudi Dom mladine v trgovini in gostinstvu v Ljubljani s kapaciteto 480 ležišč in investicijsko vsoto 52,275.000. Ker investitor nima urejene projektne dokumentacije in je tudi ne bo uspel pridobiti do julija 1977, se pričetek gradnje tega doma prestavi v leto 1978. Ima pa investitor na voljo sredstva za pridobitev zahtevane dokumentacije.

Sredstva za pridobitev projektne dokumentacije so bila nakazana še investitorjem naslednjih domov, ki so v programu gradenj: Dijaški dom Murska Sobota in Dijaški dom Novo mesto. V kolikor si bo eden od omenjenih do julija t. l. pridobil projektno dokumentacijo in bo le-ta usklajena s sprejetimi normativi, ki veljajo za izgradnjo vseh domov za učence in študente, bo lahko pričel z gradnjo že v tekočem letu.

(Odgovor je posredovala Izobraževalna skupnost Slovenije).

Delo delavk v Pletenini

Že 100 let se v Ljubljanici zrcalijo obrisi »ženske« tovarne lahke trikotaže Pletenina. »Ženske« zato, ker zaposluje okoli 850 delavcev, od tega 90 odstotkov žensk. To je še vedno, kot temu pravijo enovita delovna organizacija. Po besedah direktorja Bojana Picla so v fazi urejanja ekonomskih odnosov med delovnimi skupinami, kar pomeni tudi pripravo osnove za ustanovitev temeljnih organizacij združenega dela.

»Ne glede na to, da smo del tekstilne industrije, ki gospodari z visokimi obremenitvami, v pogojih slabe akumulativnosti, velike konkurence, ter da smo lani izplačali popračen osebni dohodek samo 3280 dinarjev, smo uspeli doseči visoko stopnjo kvalitete naših proizvodov ter točnost pri dostavi našim kupcem. Že v prvi polovici lanskega leta smo uspeli prodati našo celotno predvideno proizvodnjo. V izvozu na tuje tržišče je situacija podobna. Z ozirom na veliko povpraševanje bi lahko bili pretežno izvoznik, vendar so cene na zahodnem tržišču, zaradi uvoznih carin skupnega evropskega trga in zaradi dražjih surovin na domačem trgu, za nas neugodne. Izvoz bomo bistveno povečali, ko bo ugodnejši zunanjetrgovinski režim«, je povedal Bojan Picel.

V razgovoru z Anico Lazukič, šivilijo v konfekciji ter Bojano Žabkar, delavko v prikrojevalnici, smo zvedeli, da je za njihov kolektiv najbolj pereče vprašanje izostankov z dela zaradi bolezni, ki v določenih obdobjih dosega tudi 30 odstotkov odsotnosti. V popretju je odsotnost z dela 12,3 odstotna. »Še vedno je Fanika tista, ki ostane doma, če je otrok bolan, in ne Franci«, je dodal Bojan Picel. Razen tega je v kolektivu tudi veliko starejših žensk, ki so bolj podvržene raznim boleznim, za katere so večkrat krive tudi razmere v stari tovarni. Zaradi starih sten ni mogoče vgraditi prečiščevalnih naprav, prah, ki se dviga pri predelavi sodobnih tekstilnih surovin pa slabo vpliva na zdravje in počutje delavk. Kar zadeva izboljšanje osnovnih pogojev dela veliko pričakujejo od nove tovarne, ki bo obsegala 7000 kvadratnih metrov. Pravkar poteka prva faza gradnje novih delovnih prostorov, ki bodo veljali okoli 60 milijonov dinarjev. Iz lastnih sredstev bodo prispevali 70 odstotkov, ostalo pa bodo krili z bančnimi krediti.

Franc Hribar, predsednik sindikalne konference, Stana Tršan, predsednica osnovne organizacije sindikata uprave tehničnega sektorja, prikrojevalnice in barvarne ter Avguštin Slapar so nas opozorili na problem udeležbe na sestankih samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij: Zaradi neurejenega popoldanskega varstva je večina mater z majhnimi otroki prisiljena zapuščati sestanke. Psihični pritisk, da morajo že ob 14.30 domov jih sili v neaktivnost. S tem v zvezi se pojavlja tudi problem izobraževanja teh mater, udeležbe na tovariških srečanjih in izletih. Kljub vsem težnjam, da bi ukinili nočno delo žensk in zaposlili čimveč moških, je še vedno 60 žensk, ki so zaradi narave dela prisiljene delati tudi ponoči.

M. C.-D.

Pomemben dogodek v Centru

S slovesnostjo, ki je bila 12. aprila v Mestnem gledališču Ljubljanskem, so predstavniki družbenopolitičnega življenja naše občine, med njimi France Popit, Roman Albreht, Vinko Hafner in drugi, s kulturnim dejanjem počastili naše tri pomembne obletnice in druge zgodovinske dogodke.

To, da so si za osrednji del proslave izbrali ravno uprizoritev Borovega partizanskega dramskega teksta Težka ura, ni zgolj naključje. Simbolizira namreč trdno povezanost kulture in umetnosti z revolucijo in to od trenutka, ko se je slovenski narod odločil osvoboditi se spon suženjstva. Težka ura naj nas ponovno spomni, da so umetniška dela, ki so nastajala med NOB odigrala bogato estetsko in idejno vlogo v naši revoluciji. Zato je čas, da to kulturo resnično ovrednotimo in s svojo humano vsebino postane neizčrpen vir za bogatenje naših sedanjih revolucionarnih prizadevanj.

V svečanem nagovoru je Mitja Rotovnik poudaril, da je razvijanje ustvarjalnih sposobnosti delovnih ljudi ter nenehen boj za širitev njihove kulturne in izobrazbene ravni tista usmeritev, s katero bomo morali tudi v občini Center kar najbolje dokazati, da prav znanje in kultura, povezana skupaj z delom, postajajo temeljne vrednote socialistične samoupravne družbe.

S.

naši jubilanti

Franjo Novak 85-letnik

Te dni je Franjo Novak praznoval 85. letnico rojstva. Življenska pot ga je peljala skozi mnoge preizkušnje in burne dogodke pretekle dobe.

Rodil se je 6. marca 1892 v Gradcu pri Metliki. V Novem mestu se je učil za trgovca, nato pa leta 1911 prišel v Ljubljano. Kmalu na začetku I. svetovne vojne so ga vpoklicali. Po šestih mesecih so ga na Galicijski fronti ujeli Rusi. S fronte so ga odpeljali daleč v srednjo Azijo — Taškent.

Že v ujetništvu je navezal stike z boljševiki. Bolj ko se je bližala revolucija, bolj je rasel nemir med ujetniškimi vrstami. Revolucija je končno zmagala. Taborišče so razpustili in ujetnike, ki so se zaposlili, so imeli za svobodne državljane. Mnogi med njimi so stopili v Rdečo armado, drugi pa so se zaposlili v civilnih službah. Franjo Novak se je zaposlil v državnem podjetju in se takoj vključil v politično življenje, ki je bilo zelo razgibano. Leta 1918 so ga sprejeli v komunistično partijo (boljševikov). Leta 1920 so se začeli vračati domov vsi bivši ujetniki. Franjo Novak je ostal v Taškentu do konca leta in se vrnil domov šele 1921, po nekajmesečnih partijskih tečajih, ki jih je obiskoval v Moskvi.

Sprejem v Jugoslaviji je bil vse prej kot ohrabrujoč. Po 14-dnevnem zaslišanju so ga spustili domov, vendar se je moral v matični občini vsak dan javljati na policijski postaji.

To pa ni bila ovira, da si ne bi poiskal dela in se takoj povezal z delavskim gibanjem, kar pa ni ostalo neopazno, saj so ga kmalu zaprli. Policijski teror pa ni zlomil njegove zavesti in pripadnosti.

Tako je prišel tudi čas druge svetovne vojne. Takoj na začetku se je vključil v delo nabavne celice za preskrbo partizanskih enot z orožjem in materialom. Vendar je bil izdan in leta 1942 tudi aretiran. Znašel se je v taborišču Visco v Italiji in bil nato zaradi političnega dela v njem premeščen na Rab.

Po zlomu fašistične Italije so taboriščniki razorožili italijansko posadko in ustanovili rabsko brigado, ki je opremljena in dokaj dobro oborožena odšla v partizane.

Po koncu vojne je Franjo Novak vodil prehrambeni zavod Navod, delal v tekstilni direkciji pri podjetju Slovenijatekstil, dokler se ni leta 1967 upokojil. Seveda je vseskozi tudi družbenopolitično deloval, dokler mu je zdravje to dopuščalo.

5. aprila ga je obiskala delegacija družbenopolitičnih organizacij občine Ljubljana Center in mu čestitala ob njegovem visokem jubileju.

Igor Krevl

V združitvi – nove možnosti

Sestavljena organizacija združenega dela GHT (gostinstvo, hotelirstvo, turizem in proizvodnja) je dosegla pomembne uspehe v spreminjanju družbenoekonomskih odnosov in uveljavljanja samoupravne organiziranosti. Štiri delovne organizacije (GP Bežigrad, Daj-Dam, Ljubljana in hotel Turist) so postavile temelje sestavljeni organizaciji GHT. Naknadno so se priključile in podpisale samoupravni sporazum še Hotel Lev, GP »Sestica«, »Mesarija in prekajevalnica Litija«, GP »Litija« in »Magistrat« Ljubljana. Ravnokar poteka zadnja faza dogovorov o združevanju s tovarno brezalkoholnih in alkoholnih pijač Gabrovka Dole ter Kmetijsko zadrugo Gabrovka. To bo še en korak v združevanju z direktnimi dobavitelji potrebnih artiklov, kar ne pomeni, da so v GHT končali z iskanjem novih interesentov, ki bi se vključili v SOZD, ki trenutno zaposluje 1400 delavcev (ob ustanovitvi SOZD jih je bilo 700).

Generalni direktor GHT, Tone Kolar, nam je povedal: »Razvojni program Združenega GHT podjetja jasno kaže, da bodo podpisnice samoupravnega sporazuma združevale sredstva za skupne investicijske naložbe. Vsaka nova naložba, financirana z združenimi sredstvi vseh delavcev v GHT, mora delavcem zagotoviti novo večjo vrednost vloženih sredstev. Delavec je sedaj v položaju, ko sodeluje v izdelavi idejnega osnutka vsake investicijske naložbe, v prevzemanju rizika ob tem ter pri delitvi novega dohodka. Namen našega združevanja je bil tudi usklajevanje kadrovske politike in izobraževanja. Doslej je vsaka delovna organizacija imela svoja izhodišča pri reševanju teh vprašanj. Zato je bilo treba vložiti večje napore pri oblikovanju skupnih izhodišč. To delo je prevzela »komisija za kadrovsko socialna vprašanja pri SOZD GHT Ljubljana«, je dejal Tone Kolar.

Edo Sikirič, predsednik sindikalne konference GHT je dodal: »Naše združevanje je veliko doprineslo k temu, da dosedanje razdrobljeno gostinstvo ljubljanske regije skupno organizira svoje moči pri reševanju tako pomembnih vprašanj kot so to npr. dohodkovni odnosi. Ljudje so na konkretnih primerih videli prednosti združevanja. Tako je na primer naša »Mesarija in prekajevalnica Litija« ena redkih tovrstnih organizacij, ki so v lanskem letu poslovale brez izgub. Poudarjam, da smo bili zelo prijetno presenečeni nad pripravljenostjo delavcev in s predlogi pri ustvarjanju integracijskih procesov. Na manjše odpore smo naleteli pri določenih vodilnih strukturah, vendar so pri preseganju take miselnosti odigrale veliko vlogo naše družbenopolitične organizacije.«

Tone Kolar, direktor GHT

V GHT pa pričakujejo, da bodo z združenimi močmi in ob pomoči drugih odgovornih dejavnikov uspeli pristopiti k urejanju problemov na področju ljubljanske infrastrukture, kar bo tudi osnova za razvoj zelo donosnega kongresnega turizma.

»Tudi na področju družbenopolitične dejavnosti ne bo manjkalo nalog in odgovornosti. Mladinska organizacija in organizacija ZK, skupaj s sindikalno organizacijo ima že pripravljene obsežne načrte vključevanja in aktiviranja vseh, v procesu novih organizacijskih tokov, ki dajejo velike možnosti napredku,« sta nam povedala Maks Gruden, sekretar OO ZK in Franci Petek, predsednik koordinacijskega odbora mladinske organizacije SOZD GHT.

M. D.

Dobri medsebojni odnosi nepogrešljivi

Tehnični sektor delovne organizacije Contal se je leta 1973 razdelil na TOZD Cibes in TOZD Conimex. TOZD Cibes je prevzel servisno dejavnost fotokopirne in razmnoževalne tehnike, kalkulatorjev, fakturirk ter v zadnjem času profesionalne elektronike. Že v prvem letu svojega poslovanja je TOZD razširil svojo dejavnost na področje celotne Jugoslavije s tem, da je odprl lastne servisne delavnice, poleg centralne v Ljubljani še v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu in Dubrovniku.

Kot večina delovnih organizacij, ki poslujejo v dislocirnih obratih se tudi TOZD Cibes srečuje s številnimi vprašanji tudi na področju samoupravljanja. O tem nam je povedal sekretar OO ZK TOZD Cibes, Volodja Lenardič: »V želji, da naše servisno dejavnost vključimo v skupno in povezano samoupravno življenje, smo v vse osnovne samoupravne celice vključili tudi delegate iz servisnih dejavnosti po Jugoslaviji.«

Postavili smo vprašanje, kako delujejo tako izvoljeni organi samoupravljanja, saj se pogosto srečujemo z neskleepčnostjo že v tistih delovnih organizacijah, kjer so delegati v eni sami stavbi.

Na to vprašanje nam je odgovoril Avgust Rejc, predsednik osnovne organizacije sindikata: »Tudi sami smo presenečeni nad odlično udeležbo vseh članov, seje so predvidoma ob petkih popoldne, zaradi udeležbe delegatov iz oddaljenih krajev Jugoslavije. Tudi centralni obrati so k temu pripomogli s pravočasnim obveščanjem svojih delavcev. Zahtevnejše tekste sporočil in aktov prevajajo v jezike drugih jugoslovanskih narodov.

Milena Car-Drlje

80 let Kartonažne tovarne

Kartonažna tovarna v Ljubljani, ki bo letos slavila 80-letnico obstoja, se je razvila iz večje knjigoveznice iz leta 1897. Pred drugo svetovno vojno je zaposlovala 180 delavcev, danes pa že 1895. Z uspešnimi koraki, posebej pa v zadnjih dvajsetih letih, ko je prevzela proizvodnjo tankih papirjev in valovite lepenke. Glede na proizvodni program sodi ta delovna organizacija med najbolj kompletirana podjetja te gospodarske veje v državi.

Organizirana je v osmih TOZD, ki so v Ljubljani, Kamni gorici, Tržiču, Logatcu in Rakeku ter vključena v SOZD Slovenija papir. Gregor Irt, pomočnik glavnega direktorja tovarne nam je povedal, da so minulo leto ocenili kot konjunkturno ugodno z izjemo dveh mesecev v prvem polletju. To pomeni, da so materialno proizvodnjo v primerjavi z letom 1975 povečali za 11 odstotkov, produktivnost za 8 odstotkov, uvozili so za 59 odstotkov manj, izvozili pa za 3 odstotke več kot leta 1975. Celotni dohodek so povečali za 24 odstotkov. Ne glede na omenjene uspehe so pri delitvi osebnih dohodkov spoštovali resolucijo in panožni sporazum. Edino TOZD Lepenka v Tržiču je minulo leto končala brez pozitivnega poslovnega rezultata. »Pri nas poslovni riziko ni tako velik glede na to, da proizvajamo »obleko po meri«, kar pomeni, da proizvedemo v glavnem toliko kolikor naši naročniki potrebujejo«, je dejal Gregor Irt.

V kolektivu Kartonažne se zavedajo, da bodo na področju samoupravne in družbeno politične dejavnosti morali še veliko storiti, če bodo hoteli ustvariti res zadovoljive medsebojne odnose. Zaenkrat so na tem področju še največ naredili v TOZD Tržič in Rakek.

Delavci so relativno dobro obveščeni preko biltena, ki izhaja dvakrat mesečno. Po mnenju predsednika sindikalne organizacije Kartonažne, inž. Marijana Žitka, dobijo delavci najbolj kompleksno informacijo na zborih delovnih ljudi. »Večji prispevek k učinkovitemu samoupravljanju bi morala vsekakor dati tudi samoupravna delavska kontrola, ki zaenkrat napreduje počasi. Namesto tega pa nabiralnik za pritožbe delavcev ostaja še vedno prazen, kar ne pomeni, da so vsi zadovoljni in nimajo pritožb. Večje število pripomb dobimo na delo sindikalne organizacije. Ljudje, kot da še niso popolnoma dojeli politične funkcije te organizacije. Mislijo, da je njena osnovna funkcija organiziranje izletov, ozimnice ... vendar pa so pred nami bolj zahtevne naloge kot je vprašanje usklajevanja samoupravnih aktov ...« je nadaljeval inž. Marijan Žitko.

Naš bežen zapis o Kartonažni tovarni je zaključil sekretar ZK TOZD Kartonažna Vinko Došen z besedami: »Vsi skupaj bomo največ pridobili z izmenjavo izkušenj, kar pomeni nujnost nadaljevanja in bogatenja sodelovanja na vseh ravneh. Pripombe in predlogi morajo biti sad naših skupnih razmišljanj o vsem, kar je usodnega pomena za naš kolektiv in delo v njem. Samoupravljamo lahko le, če smo podkovani z znanjem. Zato smo področju izobraževanja našega kolektiva, kjer prevladujejo polkvalificirani delavci, v minulem letu namenili relativno veliko vsoto denarja (1.450.000 din). Zavedamo se, da mora samoupravna socialistična zavest čim hitreje dohajati teoretične in praktične zasnove naše družbe« je zaključil Vinko Došen.

M. C.-D.